

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

26 maart 2001

WETSONTWERP

**tot wijziging van de artikelen 190, 194,
259bis–9, 259bis–10, 259octies en 371
van het Gerechtelijk Wetboek, tot invoeging
van artikel 191bis in het Gerechtelijk
Wetboek en tot wijziging van artikel 21 van
de wet van 18 juli 1991 tot wijziging van de
voorschriften van het Gerechtelijk Wetboek
die betrekking hebben op de opleiding en
werving van magistraten**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER **Karel VAN HOOREBEKE**

INHOUDSOPGAVE

I. Inleiding	3
II. Artikelsgewijze besprekking en stemmingen	4

Voorgaande documenten :
Doc 50 **0703/** : (1999/2000)
015 : Ontwerp geamendeerd door de Senaat.
016 : Amendementen.

Zie ook :
018 : Tekst aangenomen door de commissie

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

26 mars 2001

PROJET DE LOI

**modifiant les articles 190, 194, 259bis–9,
259bis–10, 259octies et 371 du Code
judiciaire, insérant l'article 191bis dans
le Code judiciaire et modifiant l'article 21
de la loi du 18 juillet 1991 modifiant
les règles du Code judiciaire relatives
à la formation et au recrutement
des magistrats**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE
PAR
M. Karel VAN HOOREBEKE

SOMMAIRE

I. Exposé introductif	3
II. Discussion des articles et votes	4

Documents précédents :
Doc 50 **0703/** : (1999/2000)
015 : Projet amendé par le Sénat.
016 : Amendements.

Voir aussi :
018 : Texte adopté par la commission.

**Samenstelling van de commissie op datum van indiening van het verslag/
Composition de la commission à la date du dépôt du rapport :**

Voorzitter / Président : Fred Erdman

A. — Vaste leden / Membres titulaires

VLD	Hugo Coveliers, Guy Hove, Fientje Moerman.
CVP	Jo Vandeurzen, Tony Van Parys, Servais Verherstraeten.
AGALEV-ECOLO	Vincent Decroly, Fauzaya Talhaoui.
PS	Thierry Giet, Karine Lalieux.
PRL FDF MCC	Anne Barzin, Jacqueline Herzet.
VLAAMS BLOK	Bart Laeremans, Bert Schoofs.
SP	Fred Erdman.
PSC	Jean-Jacques Viseur.
VU&ID	Geert Bourgeois.

B. — Plaatsvervangers / Membres suppléants

Pierre Chevalier, Stef Goris, Bart Somers, Geert Versnick.
Simonne Creyf, Yves Leterme, Trees Pieters, Joke Schauvliege.
Simonne Leen, Mirella Minne, Géraldine Pelzer-Salandra.
Maurice Dehu, Claude Eerdekkens, André Frédéric.
Pierrette Cahay-André, Olivier Maingain, Jacques Simonet.
Gerolf Annemans, Alexandra Colen, Filip De Man.
Erik Derycke, Peter Vanvelthoven.
Joëlle Milquet, Jean-Pol Poncelet.
Danny Pieters, Karel Van Hoorebeke.

AGALEV-ECOLO	:	Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
CVP	:	Christelijke Volkspartij
FN	:	Front National
PRL FDF MCC	:	Parti Réformateur libéral - Front démocratique francophone-Mouvement des Citoyens pour le Changement
PS	:	Parti socialiste
PSC	:	Parti social-chrétien
SP	:	Socialistische Partij
VLAAMS BLOK	:	Vlaams Blok
VLD	:	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU&ID	:	Volksunie&ID21

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :		Abréviations dans la numérotation des publications :	
DOC 50 0000/000 :	Parlementair document van de 50e zittingsperiode + nummer en volgnummer	DOC 50 0000/000 :	Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° et du n° consécutif
QRVA :	Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA :	Questions et Réponses écrites
CRIV :	Integraal Verslag (op wit papier, bevat de bijlagen en het Beknopt Verslag, met kruisverwijzingen tussen Integraal en Beknopt Verslag)	CRIV :	Compte Rendu Intégral (sur papier blanc, avec annexes et CRA, avec renvois entre le CR1 et le CRA)
CRIV :	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)	CRIV :	Version Provisoire du Compte Rendu intégral (sur papier vert)
CRABV :	Beknopt Verslag (op blauw papier)	CRABV :	Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)
PLEN :	Plenum (witte kaft)	PLEN :	Séance plénière (couverture blanche)
COM :	Commissievergadering (beige kaft)	COM :	Réunion de commission (couverture beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers Bestellingen : Natieplein 2 1008 Brussel Tel. : 02/549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.deKamer.be e-mail : alg.zaken@deKamer.be	Publications officielles éditées par la Chambre des représentants Commandes : Place de la Nation 2 1008 Bruxelles Tél. : 02/549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.laChambre.be e-mail : aff.générales@laChambre.be
---	--

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit wetsontwerp, dat werd geamendeerd door de Senaat, besproken tijdens haar vergadering van 20 maart 2001.

I. — INLEIDING DOOR DE HEER MARC VERWILGHEN, MINISTER VAN JUSTITIE

De in de Senaat aangenomen amendementen zijn op één uitzondering na allemaal tekstverbeteringen of verduidelijkingen.

De fundamentele wijziging ten opzichte van de tekst aangenomen door de Kamer heeft betrekking op artikel 3.

De Senaat is van oordeel dat de nieuwe toegangsweg tot de magistratuur voorbehouden dient te worden tot advocaten die ten minste de laatste vijftien jaar de advocatuur als voornaamste beroepsactiviteit hebben uitgeoefend of ten minste tien jaar deze activiteit als voornaamste beroepsactiviteit hebben uitgeoefend en vervolgens gedurende vijf jaar een functie hebben uitgeoefend die een gedegen kennis van het recht vereist.

De Kamer daarentegen hanteert de stelling dat deze toegangsweg geldt voor eenieder die ten minste de laatste twintig jaar ononderbroken als voornaamste beroepsactiviteit het beroep van advocaat heeft uitgeoefend of ten minste vijftien jaar deze activiteit heeft uitgeoefend en vervolgens gedurende vijf jaar een functie heeft uitgeoefend die een gedegen kennis van het recht vereist.

Uit artikel 3, § 3, tweede lid, eerste zin van de tekst goedgekeurd door de Kamer zou men kunnen afleiden dat zelfs indien men voor het examen slaagt, de machting geweigerd zou kunnen worden. Aangezien dit niet het geval is, heeft de Senaat dit tekstuvel verduidelijkt.

In artikel 9 heeft de Senaat ten gevolge van een vernietigingsarrest van het Arbitragehof van 25 januari 2001 (n° 3/2001) een 3° ingevoegd.

Ten einde te vermijden dat de hangende benoemingsprocedures in de war worden gestuurd, wordt de versoepeling van artikel 21 van de wet van 18 juli 1997 pas van toepassing op de vacatures die na de inwerkingtreding van het artikel in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt (artikel 10 van het wetsontwerp).

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné ce projet de loi, qui a été amendé par le Sénat, au cours de sa réunion du 20 mars 2001.

I. — EXPOSÉ INTRODUCTIF DE M. MARC VERWILGHEN, MINISTRE DE LA JUSTICE

Les amendements adoptés au Sénat visaient tous, à une exception près, à corriger ou à clarifier le texte.

La modification fondamentale par rapport au texte adopté par la Chambre concerne l'article 3.

Le Sénat estime que la nouvelle voie d'accès à la magistrature doit être réservée aux avocats qui ont exercé la profession d'avocat à titre d'activité professionnelle principale depuis au moins les quinze dernières années ou qui ont exercé pendant dix ans au moins cette activité à titre d'activité professionnelle principale et ensuite exercé pendant cinq ans une fonction dont l'exercice nécessite une bonne connaissance du droit.

La Chambre estime par contre que cette voie d'accès doit être ouverte à toute personne qui a exercé de manière ininterrompue la profession d'avocat à titre d'activité professionnelle principale depuis au moins les vingt dernières années ou qui a exercé pendant quinze ans au moins cette activité et ensuite exercé pendant cinq ans une fonction dont l'exercice nécessite une bonne connaissance du droit.

On pourrait inférer de l'article 3, § 3, alinéa 2, première phrase, du texte approuvé par la Chambre que, même si l'on réussit l'examen, l'autorisation pourrait être refusée. Etant donné que tel n'est pas le cas, le Sénat l'a précisé dans le texte.

Le Sénat a inséré un 3° dans l'article 9, à la suite d'un arrêt d'annulation rendu par la Cour d'arbitrage le 25 janvier 2001 (n°3/2001).

Afin d'éviter que les procédures de nomination en cours ne soient mises en péril, l'assouplissement de l'article 21 de la loi du 18 juillet 1991 n'est rendu applicable qu'aux vacances publiées au *Moniteur belge* après l'entrée en vigueur de cet article (article 10 du projet de loi).

Ten slotte wordt in een getrapte inwerkingtreding van dit wetsontwerp voorzien ten einde de voorbereiding van de uitvoeringsmaatregelen betreffende het mondelinge evaluatie-examen toe te laten (artikel 12 van het wetsontwerp).

II. — ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMINGEN

Artikel 1 en 2

Deze artikelen geven geen aanleiding tot besprekking.

De commissie bevestigt haar eerdere stemming.

Art. 3

De dames Jacqueline Herzet en Anne Barzin (PRL FDF MCC) dienen amendement 31 in dat in het voorgestelde artikel 191bis, § 1, *het woord «vijftien» vervangt door het woord «twintig» en het woord «tien» door het woord «vijftien».*

VERANTWOORDING

Ten behoeve van advocaten die, zonder deel te moeten nemen aan het examen dat de beroepsbekwaamheid toetst, toegang wensen te krijgen tot de magistratuur, voorzag de oorspronkelijk door de Kamer aangenomen tekst in een ononderbroken beroepsloopbaan van twintig jaar balie, dan wel in een onderbroken beroepsloopbaan van vijftien jaar balie gevuld door vijf jaar ervaring in een functie die een gedegen kennis van het recht vereist. Die oorspronkelijke versie verdient volgens ons de voorkeur op de door de Senaat naar voor geschoven tekst, waarin van de kandidaten minder ervaring wordt vereist.

De vermindering van het aantal jaren vereiste beroepservaring vergroot het risico op een uitholling van het examen inzake beroepsbekwaamheid. De kandidaten voor de mondelinge evaluatie-examsen zullen zich slechts van de kandidaten voor het beroepsbekwaamheidsexamen onderscheiden, doordat zij vijf jaar méér beroepservaring kunnen voorleggen. Is het in die omstandigheden noodzakelijk in een bijkomende toegangsmogelijkheid tot de magistratuur te voorzien?

Bovendien zou die regeling tot gevolg hebben dat de stagiairs die hun stage nagenoeg hebben beëindigd, in concurrentie moeten treden met een potentieel groter aantal advocaten die na het mondelinge evaluatie-examen tot de magistratuur willen toetreden. Zojuist hadden die stagiairs bij aanvang van hun stage niet kunnen voorzien.

Enfin, une entrée en vigueur échelonnée du projet de loi à l'examen est prévue, afin de préparer les mesures d'exécution concernant l'examen oral d'évaluation (article 12 du projet de loi).

II. — DISCUSSION DES ARTICLES ET VOTES

Article 1er et 2

Ces articles ne donnent lieu à aucune observation.

La commission confirme son vote précédent.

Art. 3

Mmes Jacqueline Herzet et Anne Barzin (PRL FDF MCC) présentent un amendement (n° 31) tendant à remplacer, dans l'article 191bis, § 1er, proposé, le mot « quinze » par le mot « vingt » et le mot « dix » par le mot « quinze ».

JUSTIFICATION

Le texte initial adopté par la Chambre, prévoyant une ancienneté de vingt années ininterrompues au barreau ou de quinze années ininterrompues au barreau suivies par cinq années d'expérience dans une fonction dont l'exercice nécessite une bonne connaissance du droit pour les avocats qui souhaitent accéder à la magistrature et être dispensés de l'examen d'aptitude professionnelle nous semble préférable au texte proposé par le Sénat qui souhaite réduire la durée de l'expérience requise.

En réduisant la durée de l'expérience requise, le risque de voir l'examen d'aptitude professionnelle vidé de sa substance est accru. En effet les candidats à l'examen oral d'évaluation ne se distingueront des candidats à l'examen d'aptitude professionnelle que par l'accomplissement de cinq années d'expérience professionnelle supplémentaire. Est-il, dans ces conditions, nécessaire de prévoir une voie supplémentaire d'accès à la magistrature ?

De plus, cette mesure aurait pour conséquence que les stagiaires en fin de stage seraient mis en concurrence avec un nombre potentiellement plus élevé d'avocats désirant accéder à la magistrature après l'examen oral d'évaluation, situation qu'ils n'auraient pu prévoir en commençant leur stage.

Daarom vinden wij dat de Kamer van volksvertegenwoordigers haar oorspronkelijke tekst opnieuw zou moeten aannehmen. (DOC 50 0703/016)

De heer Marc Verwilghen, minister van Justitie merkt op dat de door de Senaat doorgevoerde wijziging geïnspireerd is door het gegeven dat de ancienniteit bepaald in de artikelen 189 en 207 van het Gerechtelijk Wetboek om benoemd te worden vijftien jaar bedraagt.

De heer Fred Erdman (SP) repliceert dat artikel 207, § 3, 2° van het Gerechtelijk Wetboek weliswaar stipuleert dat men tenminste vijftien jaar ononderbroken als advocaat werkzaam moet zijn doch dat men ook nog een examen inzake beroepsbekwaamheid moet afleggen terwijl men in huidig ontwerp daarvan is vrijgesteld. Spreker merkt verder op dat de verwijzing in het verslag van de Senaat van de heer Mahoux (pag. 16) naar artikel 187 van het Gerechtelijk Wetboek hier niet van toepassing is.

Vervolgens citeert hij artikel 193 van het Gerechtelijk Wetboek: ‘*Om tot procureur des Konings of tot arbeidsauditeur te worden aangewezen, moet de kandidaat hetzij sedert ten minste vijftien jaar juridische functies uitoefenen, waarvan de laatste vijf jaar als lid van de zittende magistratuur of magistraat van het openbaar ministerie*’. De vijftien jaar naar waar hier verwzen wordt, is van een andere aard dan de vijftien jaar die de Senaat voor ogen heeft.

Artikel 207bis, § 1, 1° van hetzelfde Wetboek voorziet dat om tot plaatsvervangend raadsheer in het hof van beroep benoemd te kunnen worden de kandidaat ten minste twintig jaar werkzaam moet zijn geweest aan de balie.

De heer Karel Van Hoorebeke (VU&ID) blijft weliswaar voorbehoud maken ten aanzien van het ontwerp in zijn geheel doch pleit op z’n minst voor het behoud van de vereiste van twintig jaar onafgebroken balievergaring.

Verwzend naar de elementen die de heer Erdman heeft aangehaald, wil *de heer Marc Verwilghen, minister van Justitie* vermijden dat er ongelijkheden gecreëerd zouden worden.

Hij heeft ook begrip voor de redenering van de gerechtelijke stagiairs dat zij met de daling van de ancienniteit met meer concurrenten zullen worden geconfronteerd.

De minister concludeert dat er elementen genoeg zijn om terug te keren naar de initiële beslissing van de commissie voor de Justitie van de Kamer.

Dès lors, nous souhaiterions que la Chambre des représentants adopte son texte initial. (DOC 50 0703/016)

M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice, fait observer que la modification apportée par le Sénat est dictée par le fait que, conformément aux articles 189 et 207, l’ancienneté requise pour être nommé est fixée à quinze ans.

M. Fred Erdman (SP) réplique que l’article 207, § 3, 2°, du Code judiciaire prévoit certes que l’intéressé doit avoir exercé la profession d’avocat depuis au moins quinze ans sans interruption, mais également qu’il doit avoir réussi l’examen d’aptitude professionnelle, alors qu’en vertu du texte projet, il en est dispensé.

L’intervenant fait par ailleurs observer que la référence faite à l’article 187 du Code judiciaire dans le rapport fait par M. Mahoux au nom de la commission de la Justice du Sénat (p. 16) n’a pas de raison d’être en l’occurrence.

Il cite ensuite l’article 193 du Code judiciaire : « *Pour pouvoir être nommé procureur du Roi ou auditeur du travail, le candidat doit (...) exercer des fonctions juridiques depuis au moins quinze années, dont les cinq dernières en tant que magistrat du siège ou du ministère public (...)* ». Les quinze années prévues dans cet article ne sont pas de même nature que les quinze années auxquelles le Sénat fait allusion.

L’article 207bis, § 1er, 1°, du même Code dispose que pour pouvoir être nommé conseiller suppléant à la cour d’appel, le candidat doit avoir exercé une activité au barreau au moins pendant vingt ans.

Tout en continuant à émettre des réserves sur l’ensemble du projet de loi, *M. Karel Van Hoorebeke (VU&ID)* demande que la condition de vingt ans d’expérience au barreau y soit au moins maintenue.

Se référant aux éléments mentionnés par M. Erdman, *M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice*, précise qu’il veut éviter de créer des inégalités.

Il comprend également le raisonnement des stagiaires judiciaires, qui craignent une augmentation du nombre de concurrents à la suite de la diminution de l’ancienneté requise.

Le ministre ajoute, en guise de conclusion, qu’il y a suffisamment d’éléments justifiant de revenir à la décision initiale de la commission de la Justice de la Chambre.

De commissie besluit dat de overige wijzigingen die de Senaat heeft aangebracht op de tekst aangenomen in de Kamer tekstverduidelijkingen zijn, derhalve dragen zij de goedkeuring van de commissie weg.

*
* *

Het amendement nr. 31 van de dames Herzet en Barzin en het aldus gewijzigde artikel 3 worden achtereenvolgens aangenomen met 9 stemmen en 3 ontvoldingen.

Art. 4

Dit artikel geeft geen aanleiding tot besprekking.

De commissie bevestigt haar eerdere stemming.

Art. 4bis

De heer Fred Erdman (SP) dient amendement nr. 27 in, tot invoeging van een nieuw artikel 4bis. Het luidt als volgt:

«In artikel 207, § 3, van hetzelfde Wetboek, vervangen bij de wet van 22 december 1998, wordt het 1° aangevuld als volgt :

«deze termijn van vijf jaar wordt niet vereist indien de magistraat vóór zijn benoeming als magistraat aan de in 2° bepaalde voorwaarden voldeed;»..».

VERANTWOORDING

Onverminderd het feit of artikel 207, § 3 van het Gerechtelijk Wetboek zou moeten worden geharmoniseerd met een nieuwe tekst van artikel 191bis, zoals voorzien in artikel 3 van het ontwerp, moet in ieder geval duidelijkheid komen over een interpretatieprobleem dat is gerezen in verband met de aangehaalde wetsbeschikking.

Inderdaad, een magistraat die nog geen vijf jaar is benoemd, maar vóór die benoeming meer dan 15 jaar ononderbroken werkzaam was als advocaat en geslaagd was in het examen van de beroepsbekwaamheid, moet toch zijn kandidatuur voor het ambt van raadsheer kunnen stellen en mag daarvoor niet uitgesloten worden.

Wanneer men letterlijk de tekst neemt zoals hij in artikel 207 § 3, 2°, is opgenomen wordt deze modaliteit niet voorzien. De bedoelde magistraat voldoet niet aan de voorwaarden onder de

La commission conclut que les autres modifications apportées par le Sénat au texte adopté par la Chambre sont des clarifications de texte et marque son accord sur ces modifications.

*
* *

L'amendement n° 31 de Mmes Herzet et Barzin et l'article 3, ainsi modifié, sont successivement adoptés par 9 voix et 3 abstentions.

Art. 4

Cet article ne donne lieu à aucune discussion.

La commission confirme son vote antérieur.

Art. 4bis

M. Fred Erdman (SP) présente un amendement (n° 27) visant à insérer un article 4bis (nouveau) et libellé comme suit :

« À l'article 207, § 3, du même Code, remplacé par la loi du 22 décembre 1998, le 1° est complété par ce qui suit :

« Ce délai de cinq ans n'est pas requis si, avant d'être nommé magistrat, le magistrat satisfaisait aux conditions prévues au 2° ; »..».

JUSTIFICATION

Indépendamment du fait que l'article 207, § 3, du Code judiciaire devrait être mis en concordance avec le nouveau libellé de l'article 191bis, tel qu'il est prévu à l'article 3 en projet, il s'indique en tout cas de régler un problème d'interprétation posé par la disposition légale précitée.

Un magistrat qui exerce les fonctions de magistrat depuis moins de cinq ans mais qui, avant cette nomination, a exercé de manière ininterrompue la profession d'avocat pendant plus de quinze ans et a réussi l'examen d'aptitude professionnelle doit en effet pouvoir poser sa candidature au poste de conseiller et ne peut dès lors être exclu.

Si on en fait une lecture littérale, l'article 207, § 3, 2°, exclut cette possibilité. D'une part, le magistrat visé ne satisfait pas aux conditions prévues à l'article 207, § 3, 1°, du Code judi-

207, § 3, 1° van het Gerechtelijk Wetboek, en anderzijds (volgens een bepaalde interpretatie, zou hij niet meer in aanmerking komen om de onder 2° opgesomde voorwaarden in te roepen.

Om een einde te maken aan deze onlogische interpretatie dient deze aanpassing in het ontwerp te worden opgenomen. (DOC 50 0703/016)

De heer Fred Erdman (SP) meent dat de letterlijke tekst van het wetsontwerp een hiaat vertoont dat met dit amendement verholpen kan worden.

Spreker vertrekt vanuit het idee dat de betrokkenen het examen heeft afgelegd, reeds 15 jaar balie-ervaring heeft en al twee of drie jaar optreedt als magistraat. Deze persoon zou verplicht worden om een anciënniteit van vijf jaar als magistraat op te bouwen terwijl een advocaat met 15 jaar balie-ervaring die in het mondeling examen is geslaagd rechtstreeks bij het hof kan worden benoemd. Artikel 207, § 3, 2° van het Gerechtelijk Wetboek zou dan ook aangepast moeten worden.

De heer Marc Verwilghen, minister van Justitie bevestigt dat het wetsontwerp op dit vlak aanleiding kan geven tot onlogische interpretaties.

*
* * *

Rekening houdend met de wijzigingen dat voorliggend wetsontwerp brengt aan artikel 259bis van het Gerechtelijk Wetboek, zal de heer Marc Verwilghen, minister van Justitie nagaan op welke wijze artikel 207, § 3 van het Gerechtelijk Wetboek aangepast dient te worden teneinde het door de heer Fred Erdman opgeworpen probleem te vermijden.

In afwachting van het antwoord van de minister trekt de heer Fred Erdman amendement nr. 27 in.

Art. 5 tot 8

Deze artikelen geven geen aanleiding tot besprekking.

De commissie bevestigt haar eerdere stemming.

ciaire et d'autre part, selon une certaine interprétation, il ne pourrait pas invoquer les conditions énoncées au 2°.

Afin de mettre fin à cette interprétation illogique, il s'indique d'insérer cette modification dans le projet. (DOC 50 0703/016)

M. Fred Erdman (SP) estime que si on fait une lecture littérale du projet de loi, on y découvre une anomalie à laquelle l'amendement à l'examen permet de remédier.

L'intervenant prend l'exemple d'une personne qui a présenté l'examen, qui a déjà quinze années d'expérience au barreau et qui exerce les fonctions de magistrat depuis deux ou trois ans. Ce candidat serait obligé d'acquérir une ancienneté de cinq ans en tant que magistrat tandis qu'un avocat ayant quinze années d'expérience au barreau et ayant réussi l'examen oral peut être nommé directement à la cour. Il conviendrait dès lors d'adapter l'article 207, § 3, 2°, du Code judiciaire.

M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice, confirme que le projet de loi peut donner lieu à des interprétations illogiques sur ce plan.

*
* * *

Compte tenu des modifications que le projet de loi à l'examen vise à apporter à l'article 259bis du Code judiciaire, M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice, examinera quelles modifications devront être apportées à l'article 207, § 3, du Code judiciaire afin d'éviter le problème soulevé par M. Fred Erdman.

Dans l'attente de la réponse du ministre, M. Fred Erdman retire l'amendement n° 27.

Art. 5 à 8

Ces articles ne donnent lieu à aucune observation.

La commission confirme son vote antérieur.

Art. 9

De dames Jacqueline Herzet en Anne Barzin (PRL FDF MCC) dienen in hoofdorde amendement nr. 29 in dat artikel 9 vervangt. Het luidt als volgt:

«Artikel 21, vierde lid, vierde lid, van de wet van 18 juli 1991 tot wijziging van de voorschriften van het Rechtelijk Wetboek die betrekking hebben op de opleiding en werving van magistraten, gewijzigd bij de wetten van 6 augustus 1993, 1 december 1994 en vervangen bij de wet van 22 december 1998, wordt vervangen door de volgende bepaling:

«De benoemingscommissie kan bij de voordracht met het oog op een benoeming voorrang verlenen aan een plaatsvervangend rechter die in de loop van de aan zijn kandidaatstelling voorafgaande vijf jaar op regelmatige wijze rechters of leden van het openbaar ministerie heeft vervangen, aan een voor het examen inzake beroepsbekwaamheid geslaagde kandidaat, aan een persoon die de vereiste gerechtelijke stage heeft beëindigd of aan een magistraat, voor zover alle individuele adviezen over hen eveneens gunstig zijn.».

VERANTWOORDING

Ingevolge het op 25 januari 2001 door het Arbitragehof gewezen vernietigingsarrest nr. 3/2001, moet dit artikel worden aangepast.

Met het oog op een betere begrijpelijkheid stellen wij voor het artikel anders te formuleren. (DOC 50 0703/016)

In bijkomende orde dienen zij amendement nr. 30 in dat in artikel een 1°bis voegt, luidend als volgt:

«de woorden «, benevens één van voornoemde plaatsvervangende rechters, ook» vervangen door de woorden «een plaatsvervangende rechter,»;».

VERANTWOORDING

Dit artikel behoort te worden aangepast als gevolg van vernietigingsarrest nr. 3/2001 van het Arbitragehof (25 januari 2001).

Teneinde het artikel begrijpelijker te maken, stellen wij voor de overbodig geworden woorden weg te laten. (DOC 50 0703/016)

De heer Marc Verwilghen, minister van Justitie merkt op dat amendement 29 de filosofie van artikel 9 substantieel wijzigt. Hij pleit voor het behoud van de door de Senaat aangenomen tekst.

Art. 9

Mmes Jacqueline Herzet et Anne Barzin (PRL FDF MCC) présentent, en ordre principal, un amendement (n°29) visant à remplacer l'article 9. Cet amendement est libellé comme suit :

«L'article 21, alinéa 4, de la loi du 18 juillet 1991 modifiant les règles du Code judiciaire relatives à la formation et au recrutement des magistrats, modifié par les lois des 6 août 1993, 1er décembre 1994 et remplacé par la loi du 22 décembre 1998, est remplacé par la disposition suivante :

«La commission de nomination peut accorder la priorité à un juge suppléant qui a remplacé régulièrement, au cours des cinq années qui précèdent sa candidature, soit des juges, soit des membres du ministère public, à un lauréat de l'examen d'aptitude professionnelle, à une personne qui a terminé le stage judiciaire requis ou à un magistrat lors de la présentation de leur candidature en vue d'une nomination, pour autant qu'ils n'aient obtenu que des avis individuels favorables.».

JUSTIFICATION

Suite à larrêt d'annulation n° 3/2001 rendu par la Cour d'arbitrage le 25 janvier 2001, il s'impose d'adapter cet article.

En vue d'une meilleure compréhension de l'article, nous proposons de modifier sa formulation. (DOC 50 0703/016)

Elles présentent, en ordre subsidiaire, un amendement (n°30) visant à insérer dans l'article 9 un 1°bis, libellé comme suit :

« les mots «si outre l'un des juges suppléants précités» sont remplacés par les mots «si un juge suppléant»;».

JUSTIFICATION

Suite à larrêt d'annulation n° 3/2001 rendu par la Cour d'arbitrage le 25 janvier 2001, il s'impose d'adapter cet article.

En vue d'une meilleure compréhension de l'article, nous proposons de supprimer les mots qui n'ont plus lieu d'être. (DOC 50 0703/016)

M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice, fait observer que l'amendement n°29 modifie de manière substantielle la philosophie de l'article 9. Il plaide en faveur du maintien du texte adopté par le Sénat.

De heer Fred Erdman (SP) merkt op dat de wijzigingen aangebracht door de Senaat al tegemoetkomen aan het vernietigingsarrest van het Arbitragehof.

*
* *

De indieners trekken vervolgens de amendementen 29 en 30 in.

De commissie stemt in met de wijziging aangebracht door de Senaat.

Art. 10

De commissie stemt in met de wijzigingen aangebracht door de Senaat.

Art. 11

Dit artikel geeft geen aanleiding tot bespreking.

De commissie bevestigt haar eerdere stemming.

Art. 12

De dames Jacqueline Herzet en Anne Barzin (PRL FDF MCC) dienen amendement nr. 28 in dat het artikel 12 als volgt vervangt:

«Deze wet treedt in werking op de dag waarop zij in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt, met uitzondering van de artikelen 3, 5 en 6, die in werking treden op de door de Koning bepaalde datum, en ten vroegste op 1 oktober 2002.».

VERANTWOORDING

De personen die voor de gerechtelijke stage hebben gekozen op het ogenblik dat dit wetsontwerp nog niet ter bespreking voorlag, ondervinden daarvan geen nadeel zo deze bepaling uitvoering zou krijgen.

Ze biedt voorts ook een oplossing voor het knelpunt van de beschikbare plaatsen voor de stagiairs die hun stage bijna hebben afgerond. (DOC 50 0703/016)

De heer Karel van Hoorebeke (VU&ID) onderschrijft het amendement van de indieners.

De heer Marc Verwilghen, minister van Justitie merkt op dat jaarlijks het aantal gerechtelijke stagiairs wordt vastgesteld in functie van de vermoedelijke vacatures.

M. Fred Erdman (SP) fait observer que les modifications apportées par le Sénat tiennent d'ores et déjà compte de l'arrêt d'annulation rendu par la Cour d'arbitrage.

*
* *

Les auteurs retirent ensuite les amendements n°s 29 et 30.

La commission souscrit à la modification apportée par le Sénat.

Art. 10

La commission souscrit aux modifications apportées par le Sénat.

Art. 11

Cet article ne donne lieu à aucune discussion.

La commission confirme son vote antérieur.

Art. 12

Mmes Jacqueline Herzet et Anne Barzin (PRL FDF MCC) présentent l'amendement n° 28, qui vise à remplacer l'article 12 par la disposition suivante :

«La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au Moniteur belge, à l'exception des articles 3, 5 et 6, qui entrent en vigueur à la date fixée par le Roi et au plus tôt le 1er octobre 2002.».

JUSTIFICATION

L'application de cette disposition permettrait de ne pas défaire ceux qui ont fait le choix d'opter pour le stage judiciaire au moment où ce projet de loi n'était pas encore en discussion.

Elle permettrait aussi de résoudre le problème de places disponibles pour les stagiaires en fin de stage. (DOC 50 0703/016)

M. Karel van Hoorebeke (VU&ID) se rallie à l'amendement des auteurs.

M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice, fait observer que le nombre de stagiaires judiciaires est fixé chaque année en fonction des vacances probables.

In de praktijk ligt het aantal stagiairs altijd lager dan het aantal vacatures. Er doen zich hier dan ook geen problemen voor.

De gerechtelijke stagiairs hebben met dit wetsontwerp geen absolute prioriteit meer om benoemd te worden maar in de praktijk blijkt dat het meer dan waarschijnlijk is dat de Hoge Raad voor de Justitie, gezien de gerechtelijke stage, hen voorrang verleent. De facto is er dus nog altijd sprake van voorrang voor de gerechtelijke stagiairs.

*
* *

Verwijzend naar het antwoord van de minister trekken de indieners amendement nr. 28 in.

De commissie stemt in met de wijzigingen aangebracht door de Senaat.

*
* *

Het gehele wetsontwerp, zoals geadviseerd, wordt aangenomen met 9 stemmen en 4 onthoudingen.

De rapporteur, *De voorzitter,*
Karel VAN HOOREBEKE Fred ERDMAN

*
* *

Bepalingen die een uitvoeringsmaatregel vereisen (Grondwet, artikel 108) :

— Het ontwerp past artikel 259bis-9 van het Gerechtelijk Wetboek aan. Dit impliceert dat het programma van het mondelinge evaluatie-examen dat door de verenigde benoemings- en aanwijzingscommissie van de Hoge Raad voor de Justitie wordt opgesteld door de heer minister van Justitie dient te worden bekraftigd. Dus een ministerieel besluit te nemen.

— Het ontwerp past artikel 259bis-10 van het Gerechtelijk Wetboek aan. Het voorziet dat het mondelinge evaluatie-examen geschiedt op de wijze en onder de voorwaarden bepaald bij koninklijk besluit. Dus een koninklijk besluit te nemen.

— Een slotbepaling van het ontwerp voorziet dat de Koning voor elk artikel de inwerkingtreding bepaalt. Dus een koninklijk besluit nemen.

Dans la pratique, le nombre de stagiaires est toujours inférieur à celui des places vacantes, de sorte qu'aucun problème ne se pose à cet égard.

Le projet de loi à l'examen ôte certes aux stagiaires judiciaires la priorité absolue dont ils jouissaient pour les nominations, mais il est plus que probable que, dans la pratique, le Conseil supérieur de la Justice leur accordera la priorité en raison du stage judiciaire qu'ils ont accompli. Il existe donc toujours une priorité de fait pour les stagiaires judiciaires.

*
* *

Satisfaites par la réponse du ministre, les auteurs retirent leur amendement n° 28.

La commission se rallie aux modifications apportées par le Sénat.

*
* *

L'ensemble du projet de loi, tel qu'il a été amendé, est adopté par 9 voix et 4 abstentions.

Le rapporteur, *Le président,*
Karel VAN HOOREBEKE Fred ERDMAN

*
* *

Dispositions qui nécessitent une mesure d'exécution (article 108 de la Constitution) :

— Le projet adapte l'article 259bis-9 du Code judiciaire. Cela implique que le programme d'examen oral d'évaluation qui est préparé par la commission de nomination et de désignation réunie du Conseil supérieur de la Justice doit être confirmé par le ministre de la Justice. Il faudra dès lors prendre un arrêté ministériel.

— Le projet adapte l'article 259bis-10 du Code judiciaire. Il prévoit que l'examen oral d'évaluation est organisé selon les modalités et les conditions déterminées par arrêté royal. Il faudra dès lors qu'un arrêté royal soit pris.

— Une disposition finale du projet prévoit que le Roi fixe la date d'entrée en vigueur de chacune des dispositions de la loi en projet. Il faudra dès lors prendre un arrêté royal.